

**Protokoll fört vid kommunstyrelsens råd för
funktionshinderfrågors sammanträde måndagen
den 21 september 2015****Tidpunkt:**

Kl. 14.00

Plats:

Stora kollegiesalen

Närvarande:

Se bilaga

§§ 1-14

Justerat den 28 september 2015

Erik Malm (MP)
OrdförandeLena Huss (HSO/ÅSS)
Vice ordförande

§ 1 Sammanträdets öppnande

Beslut

Sammanträdet öppnas och ordföranden Erik Malm (MP) hälsar rådet välkommen.

§ 2 Närvarande

Beslut

Se bilaga.

§ 3 Godkännande av föredragningslista

Beslut

Föredragningslistan godkänns efter revidering av rubriken till ärende 12.

§ 4 Val av protokollsjusterare och tid för justering av protokollet

Beslut

Ordföranden Erik Malm (MP) och vice ordföranden Lena Huss utses att justera protokollet. Protokollet justeras den 28 september 2015.

§ 5 Anmälan av protokollsjustering

Beslut

Protokollsjustering från föregående sammanträde anmäls.

§ 6**Information från Stockholms stads
funktionshinderombudsman Riitta-Leena Karlsson**

Funktionsombudsmannen Riitta-Lena Karlsson informerade rådet enligt följande:

Lag (2014:132) om mobilitetsstöd som komplement till färdtjänst reglerar möjligheten till en stödform som komplement till färdtjänst. Insatsen är frivillig och således krävs KS-beslut om införandet av insatsen. Ärendet håller på att utredas i samarbete med KSL. Enskilda personers ansökan om mobilitetsstöd ska enligt socialförvaltningen behandlas av stadsdelsförvaltningarnas biståndshandläggning. För närvarande avslås ansökan med motivering att ”insatsen inte införts i Stockholms stad” med möjlighet till förvaltningsbesvär.

FO har inbjudit sekreterarna i stadens samtliga funktionshindersråd till ett möte onsdagen den 30 september. Mötet syftar till att ge information och stöd. HSO som samordnar nomineringarna till stadens funktionshinderråd ska medverka.

Arbetet med planering/upphandlingsarbete angående utvärderingen av Program för delaktighet har inletts. Organisationernas synpunkter har beaktats.

Socialförvaltningen efterlyser aktuell vokabulär beträffande handikappfordon-begreppet inför revidering av texter t ex i riktlinjer. Det nya begreppet kommer att vara ”individuellt anpassade fordon”.

Stockholms stad har en praktikant/studiebesök från Paris stad. Praktikanten David Sebastian har ett program med studieobjekt inom barn- och funktionshindersfrågor. Han följer bland annat FO:s arbete och deltog i sammanträdet för KS-funktionshindersråd.

§ 7**Taltidningen På tal om Stockholm****Beslut**

Bordläggs.

§ 8**Remiss – Slutbetänkandet Barns och ungas rätt vid tvångsvård. Förslag till ny LVU (SOU 2015:71)**

Dnr 110-1202/2015

Beslut

1. Kommunstyrelsens funktionshinderråd godkänner förslaget till remissvar.
2. Kommunstyrelsens funktionshinderråd lämnar utlåtandet till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens funktionshinderråd ser överlag positivt på förslaget till ändringar i lagstiftningen och det genomgående tydliga barnperspektiv som framgår av skrivningarna. Det är angeläget att barns rätt till inflytande, insyn och information stärks i den lagstiftning som så starkt påverkar det enskilda barnets livssituation, ofta mot dess egen vilja.

Funktionshinderrådet vill särskilt framhålla alla barns rättigheter, även de med funktionsnedsättning. Detsamma gäller alla föräldrars skyldigheter att skapa trygga och säkra uppväxtvillkor för sina barn och unga. Det finns alltid en risk att svåra förhållanden och missförhållanden förklaras med ett barns funktionsnedsättning. Vi ser med anledning av detta en särskild utsatthet för funktionsnedsatta barn och ungdomar. Samtidigt är det viktigt att framhärda att tvångsvård av barn aldrig får ske enbart på grund av beteenden som beror på en funktionsnedsättning. Så som den nuvarande förändringen föreslås finns det en risk att så blir fallet. Vi ser med viss oro på att barn och unga med funktionsnedsättning alltså kan bli föremål för tvångsvård enbart på grund av sin funktionsnedsättning och de beteenden som denna för med sig.

Vi vill därför särskilt framhålla att stöd och serviceinsatser och behandling ska i första hand ges inom socialtjänstens insatser enligt SoL och LSS samt genom vård och behandling enligt HSL med kompetens om funktionsnedsättning och dess konsekvenser. Likaså är skolans insatser enligt Skollagen viktiga. LVU får inte ersätta förebyggande insatser och stöd till familjen och barn och unga ska inte få ”hamna mellan stolarna”.

Utredningen anser dock att samhället måste kunna tillförsäkra också barn och unga med neuropsykiatriska

funktionsnedsättningar skydd enligt LVU om situationen är så allvarlig att det finns påtaglig risk för att barnets eller den unges hälsa eller utveckling skadas.

Det blir nu också särskilt viktigt att funktionshinderskompetensen finns även inom insatser enligt LVU. Därtill följer ett särskilt ansvar från kommunens sida att säkerställa att möjliga familjehemsplaceringar också har kompetens om funktionsnedsättningar.

§ 9

Utvärdering av Stockholms stads program för delaktighet

Riitta-Leena informerade om stadens arbete med utvärderingen av stadens program för delaktighet.

§ 10

Parkeringstillstånd

Karin Hebel, enhetschef trafikkontoret, redogör för stadens arbete med parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

Karin berättar att ca 5000 personer i Stockholm har parkeringstillstånd samt att det finns rikstäckande regler som styr bland annat hur länge man får stå men att Stockholm har egna tillkommande, mer generösa, regler.

Karin berättade för rådet att trafikkontoret vid en kontroll under två månader tidigare i år hittade ca 750 tillstånd som misstänktes var falska. Ett femtiotal falska tillstånd har anmälts.

Vidare informerar Karin att staden har inlett ett samarbete med Sveriges kommuner och landsting samt Göteborgs stad. I samarbetet har ett förslag om registrering av p-tillstånd lyfts fram. Det är dock inte tal om registrering av namn, utan endast av tillståndets nummer. Det finns även ett förslag om att lyfta frågan om tvingande regler kring utformandet av tillstånden på europeisk nivå.

§ 11 Anmälningssärenden

Beslut

Ordföranden Erik Malm (MP) informerar om rådets kommande sammanträde med kommunstyrelsens presidium den 3 november 2015 kl. 14:15.

Vidare informerar ordföranden att höstens aktivitet med rådet utgår och därmed stryks från balanslistan.

I övrigt läggs de utskickade ärendena till handlingarna.

§ 12 Kommunstyrelsens sammanträden den 9 och 21 september 2015

Beslut

Rådet uttalar sig över följande ärenden från kommunstyrelsens sammanträde den 9 september 2015.

Stadens personal- och kompetensförsörjning, revisionsrapport nr 3/2015 Remiss från stadsrevisionen, revisorsgrupp 1 Dnr 183-1079/2015

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor har tagit del av ovanstående ärende. Borgarrådet Lindblom konstaterar att stadens personalbehov kommer att öka kraftigt under de närmaste tio åren. Därför krävs ett långsiktigt och strategiskt arbete, både på kortare och längre sikt. Detta avser rekrytering, kompetensutveckling och personalomsättning med mera.

Funktionshindersrådet vill i detta sammanhang särskilt betona vikten av att funktionsnedsatta personers behov och förutsättningar beaktas såväl i rollen som brukare av stadens olika tjänster och som anställda/arbetskraft inom staden. Rådet förvånas över att vare sig revisionsrapporten eller yttrandet från Kommunstyrelsen över denna, har tagit funktionshinderperspektivet i beaktande.

I ärendet lyfts särskilt de äldre fram. Många äldre har funktionsnedsättningar, både av medicinska skäl och som följd av

det normala åldrandet. Det är därmed den grupp som har störst behov av stöd och service, inte minst från hemtjänsten. Rådet vill dock betona att även personer med funktionsnedsättningar i andra faser av livet har behov av stöd i olika former, inklusive hemtjänst. Detta stöd ska präglas av hög kvalitet, trygghet och kontinuitet, vilket förutsätter att personalen har adekvata kvalifikationer och kompetens, samt att personalomsättningen är låg. Det sistnämnda förutsätter att arbetet är attraktivt, så att de anställda trivs och därför stannar på sina respektive tjänster. Stöd och service till personer med funktionsnedsättning är ett viktigt arbete och dess status bör höjas och villkoren förbättras.

Vidare har staden ett viktigt ansvar som en av landets största arbetsgivare. Vårt intryck är att Stockholms stad har en relativt sett låg andel anställda med medfödda eller förvärvade funktionsnedsättningar. Rådets uppfattning är att andelen anställda personer med funktionsnedsättning bör stå i rimlig proportion till motsvarande siffror bland befolkningen som helhet. Stockholms stad bör vid rekrytering sträva efter att anställa fler personer med funktionsnedsättning och ha tillgängliga arbetsplatser. Samma sak ska gälla då högre tjänster tillsätts genom befordran och kompetensutveckling.

Slutligen vill rådet framhålla vikten av att uppmärksamma funktionshinderperspektivet vid upphandling. För närvarande pågår ett arbete med att utarbeta ett förslag till ny upphandlingspolicy. Rådet anser att Stockholms stad i den policyn särskilt bör betona ett funktionshinderperspektiv. En stor del av Stockholms stads verksamheter är upphandlade vilket gör det viktigt att staden ställer krav på att personer med funktionsnedsättning även bereds möjlighet att arbeta inom dessa verksamheter.

Trafikutredning avseende pendel- och regionalståg. Etapp 1: trafikupplägg år 2017/2018 i samband med Citybanans öppnande
Remiss från Trafikförvaltningen, Stockholms läns landsting
Dnr 123-1078/2015

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor har tagit del av detta ärende. Rådet finner att en viktig fråga behandlas utan att funktionshinderaspekterna fullt ut kan bedömas.

Vi har inte funnit att begreppet tillgänglighet berörts mer än en enda gång. Inte heller har vi kunnat finna att området funktionsnedsättning eller funktionshinder berörs. Funktionsnedsattas behov har vid tidigare tillfällen glömts eller prioriterats bort vid planering och utbyggnad av kollektivtrafiken.

Skip-stop alternativet kan komma att leda till mera bussåkande för ett stort antal människor. Om ett transportmedel endast stannar vid större stationer, krävs matarbussar eller motsvarande. För människor med funktionsnedsättningar är i de flesta fall pendeltåg att föredra framför mera komplicerade kombinationer av bussturer och pendeltåg, som det blir om ett antal stationer hoppas över. Detta får negativa effekter för människor med (skrymmande) hjälpmedel eller exempelvis synnedsättning. De negativa effekterna för personer med funktionsnedsättning, men även för andra resenärer som bor vid de hållplatser där tågen inte stannar, står inte i rimlig proportion till de tidsvinster som kan göras för övriga.

Vi delar Stockholms stads avvaktande attityd med önskan om kompletterande underlag. Vad vi därutöver skulle önska är en tillgänglighetsanalys av de två alternativen.

Till detta vill vi slutligen framföra synpunkten att pendeltågssystemet är störningskänsligt. Orsakerna har varierat, men faktum kvarstår. Störningar i ett trafiksystem är inte bra för någon resenär, men drabbar särskilt människor med funktionsnedsättning.

**Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm
Förslag till organisation och genomförande
Dnr 159-1252/2015**

Rådet konstaterar, att funktionshinderperspektivet i stort sett saknas i detta viktiga dokument, vilket tydligt påvisar vikten av att företrädare för funktionshinderrörelsen/ våra förtroendevalda, får vara med redan på beredningsstadiet i denna typ av ärenden.

Vi är i huvudsak positiva till innehållet i den rapport som redovisas. Den belyser i väsentliga avseenden skillnadernas Stockholm. Den belyser dock inte alls det område där skillnaderna i många avseenden är allra störst, nämligen situationen för människor med funktionsnedsättning. Begreppet

funktionshinder eller funktionsnedsättning förekommer i förbifarten på två sidor, nämligen s 39 och s 47, men utan att det där har med slutsatser m m att göra. Inte heller kopplas begreppet hälsa ihop med funktionsnedsättning i något avseende.

Vi vill peka på att den ekonomiska situationen, arbetslöshetssituationen och boendesituationen för den här gruppen människor ofta är mycket annorlunda än för människor i gemen – och oftast avsevärt sämre än de grupperingar som i rapporten utpekats för att ha det sämst. Det är knappast en slump att bristande tillgänglighet numera är en diskrimineringsgrund.

Funktionshindersrådet vill framhålla att funktionsnedsattas ekonomiska och sociala situation måste belysas på ett jämförbart sätt med andra grupper som behandlas i framtida rapporter.

Som slutkommentar vill vi säga att det är utomordentligt viktigt att den i grunden bra rapporten sprids och att kommissionen inför kommande rapporter har kontakter med funktionshinderrörelsen och funktionshindersråden.

Rådet uttalar sig över följande ärenden från kommunstyrelsens sammanträde den 23 september 2015

Förslag till föreskrifter om socialnämndernas skyldighet att lämna statistiska uppgifter om ekonomiskt bistånd
Remiss från Socialstyrelsen
Dnr 150-1131/2015

Många personer som lever på försörjningsstöd har funktionsnedsättning i någon form. Sysselsättningsgraden är inom denna grupp väsentligt lägre än bland befolkningen som helhet. Många lyckas aldrig genomföra studier eller ta sig in på arbetsmarknaden.

Skolor och högre utbildningar skall erbjuda anpassad undervisning till elever/studenter med funktionsnedsättning. Även arbetsgivare skall kunna erbjuda anpassning av arbetsmiljö och/eller arbetsuppgifter. Men det är i många fall vara svårt att åstadkomma detta i praktiken, kanske i synnerhet vid psykiska och kognitiva funktionsnedsättningar. Individer inom dessa grupper har ofta svårt för att ens söka ett arbete. Därmed saknas förutsättningar för såväl a-kassa som SGI, sjukpenninggrundande

inkomst. Personer som inte lyckats etablera sig på arbetsmarknaden är hänvisade till försörjningsstöd eller till sjukförsäkringens grundnivå, som är mycket låg.

Det är av största vikt att uppmärksamma den ekonomiska och sociala situationen för personer med funktionshinder. Svaga socioekonomiska omständigheter medför ökad risk för utanförskap, isolering och sekundär ohälsa. Detta kan bli en nedåtgående spiral, där flera negativa faktorer samverkar till att göra livssituationen än mer ansträngd för en redan utsatt grupp.

**Komplettering av riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och ungdomar samt modell för fördelning av statlig ersättning för boendeplatser
Förslag från stadsledningskontoret
Dnr 156-624/2015**

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor har tagit del av detta ärende. Situationen för ensamkommande flyktingbarn är en angelägen fråga, inte minst ur perspektivet mänskliga rättigheter.

Rådet vet inte huruvida det finns uppgifter om förekomsten av funktionshinder generellt inom denna grupp. Det torde dock föreligga en klart förhöjd risk för psykisk ohälsa/funktionshinder, mot bakgrund av de trauman som föregått flykten liksom flyktupplevelsen i sig. Vi vill betona att staden särskilt uppmärksammar denna viktiga aspekt.

**§ 13
Övriga frågor**

Beslut

Inga övriga frågor föreligger.

**§ 14
Sammanträdet avslutas**

Kl. 15.30.